

Lausunto
23.4.2025
86/08.00.01/2025

1 (2)

Työ- ja elinkeinoministeriö
kirjaamo.tem@gov.fi

Viite: Asiatunnus VN/26042/2023

Lausunto Hyöttikangas-Kivikangas 400 kV voimajohdon lunastuslupahakemuksesta

Sitema Oy on pyytänyt ABO Energy Suomi Oy:n puolesta Kainuun liiton lausuntoa Hyöttikangas-Kivikangas 400 kV voimajohdon lunastuslupahakemuksesta. Lausunto liitetään Valtioneuvostolla käsitellyssä olevaan lunastuslupahakemukseen. Lunastuslupapäätöksen saamiseksi Valtioneuvosta tarvitsee viranomaislausuntonne hakemuksen kuulemiseen liittyen.

ABO Energy Suomi Oy suunnittelee Kajaanin Kivikankaan tuulivoimapuiston liittämistä Fingrid Oyj:n suunnitteilla olevaan Hyöttikankaan sähköasemaan. Sähkönsiirtoyhteyden pituus on noin 27,5 km ja se sijoittuisi Kajaanin kaupungin alueelle. Voimajohtohankkeen suunnitteluun liittyen hankkeesta on suoritettu ympäristövaikutusten arviointi, josta Kainuun ELY-keskus on antanut perustellun päätelmän 14.10.2022. Voimajohtohankkeen lunastuslupahakemus on jätetty Valtioneuvostolle 7.9.2023.

Lausunto lunastuslupahakemuksesta

Kainuun liitto toteaa, että Kainuussa on voimassa kuusi maakuntakaavaa:

- Kainuun maakuntakaava 2020, hyväksytty maakuntavaltuustossa 7.5.2007 ja Valtioneuvosto on vahvistanut maakuntakaavan 29.4.2009 (valtioneuvoston päätös YM3/5222/2007). Kaava on saanut lainvoiman KHO:n päätöksillä 13.10.2009 ja 20.2.2013.
- Kainuun 1. vaihemaakuntakaava, hyväksytty maakuntavaltuustossa 19.3.2012 ja se on vahvistettu ympäristöministeriössä 19.7.2013 (ympäristöministeriön päätös YM2/5222/2012). Korkein hallinto-oikeus hylkäsi ympäristöministeriön vahvistuspäätöksestä tehdyt valitukset 16.2.2015. Lainvoimainen.
- Kainuun kaupan vaihemaakuntakaava, hyväksytty maakuntavaltuustossa 1.12.2014 ja vahvistettu ympäristöministeriössä 7.3.2016. Lainvoimainen.
- Kainuun tuulivoimamaakuntakaava, hyväksytty maakuntavaltuustossa 30.11.2015 ja vahvistettu ympäristöministeriössä 31.1.2017. Korkein hallinto-oikeus hylkäsi ympäristöministeriön vahvistuspäätöksestä tehdyn valituksen 21.5.2019. Lainvoimainen.
- Kainuun vaihemaakuntakaava 2030, hyväksytty maakuntavaltuustossa 16.12.2019. Lainvoimainen.
- Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2035, hyväksytty maakuntavaltuustossa 12.12.2023. Maakuntahallitus on 12.02.2024 (§ 26) päättänyt määrätä maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n nojalla maakuntakaavan tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman. Muutoksenhakuviranomainen voi kieltää

maakuntakaavan hyväksymispäätöksen täytäntöönpanon. Maakuntakaava tulee voimaan, kun päätöksestä on kuulutettu maakuntakaavan alueeseen kuuluvissa kunnissa, niin kuin kunnalliset ilmoitukset niissä julkaistaan (maankäyttö- ja rakennusasetus 93 §). Kainuun liitto on kuuluttanut maakuntakaavan voimaan tulosta 6.3.2024.

Kivikankaan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksen perusteella suunniteltu tuulivoimapuisto sijaitsee Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa osoitetulla tuulivoimaloiden alueella tv-7 Maanselänkangas ja Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa 2035 osoitetulla tuulivoimaloiden alueella tv-24 Maanselänkangas laajennus.

Kivikankaan tuulivoimahankkeen voimajohdon osalta on Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa 2035 osoitettu pääsähköjohdon 400 kV yhteystarvemerkinä tuulivoimaloiden alueelta tv-7 ja tv-24 Fingrid Oyj:n ja Terrafamen 400 kV+110 kV voimajohtokäytävän suuntaan. Lisäksi Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa 2035 on osoitettu pääsähköjohdon yhteystarvemerkinä Vuolijoen (ja Hyöttikankaan) sähköasemalta Kuhmon suuntaan.

Kainuun liitto toteaa, että Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa 2035 on annettu koko maakuntakaava-aluetta koskeva energian siirron yleismääräys:

”Energiatuotantoalueita suunniteltaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota energian siirtoyhteyksien järjestämiseen. Lähekkäin sijoittuvien energiatuotantoalueiden liittäminen voimansiirtoverkkoon on ensisijaisesti pyrittävä keskittämään yhteiseen johtokäytävään ja yhteispylväisiin, yhteistyössä muiden energiantuotannon hankealueiden kanssa. Energiansiirtoyhteyksiä suunniteltaessa on otettava huomioon kyseisen energiansiirtohankkeen sekä eri energiantuotanto- tai -siirtohankkeiden yhteisvaikutukset erityisesti asutukseen, maisemaan, linnustoon, luonnon monimuotoisuuteen, eläimistöön ja ekologiin yhteyksiin sekä kulttuuriperintöön sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia.”

Kainuun liitolla ei ole huomautettavaa lunastuslupahakemuksesta.

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Sanna Nikola-Määttä
ympäristöasiatuntija

Jakelu Työ- ja elinkeinoministeriö kirjaamo

Tiedoksi Kainuun liitto kirjaamo

Kainuun liitto
Kauppakatu 1
87100 Kajaani
040 722 0900
<https://kainuunliitto.fi>
2496992-4

Kajaanin kaupunginhallitus
kajaani@kajaani.fi
PL 133
87101 Kajaani

Viite: Lausuntopyyntö 27.3.2025

Lausunto Otanmäki-Humpinsuo osayleiskaavan luonnoksesta

Kajaanin kaupunki pyytää Kainuun liitolta lausuntoa Otanmäki-Humpinsuon osayleiskaavan luonnoksesta. Suunnittelualue sijaitsee Kajaanin kaupungin itäosassa, Otanmäessä. Kaavoitettava alue alkaa Otanmäen asemakaava-alueesta jatkuen itään Vuolijoen sähköasemalle saakka. Pohjoisosa ulottuu noin 200 metriä Kokkolantien (vt 28) pohjoispuolelle ja alue jatkuu etelään junaradan yli Ryynäselle saakka. Suunnittelualueeseen kuuluvat Otanmäen ampumarata ja Pirttimäen virkistysalue. Kaavoitettavan alueen pinta-ala on noin 2 200 hehtaaria.

Lausuntopyynnön mukaisesti osayleiskaavan tarkoitus on mahdollistaa teollisuusalueen rakentuminen valtatie ääreen. Osayleiskaava on tarkoitus laatia siten, että se mahdollistaa erityyppisten toimintojen sijoittamisen alueelle. Tavoitteena on lisäksi vaalia ja kehittää virkistysalueita ja -reittejä sekä vaalia maakunnallista ekologista yhteyttä. Kaavassa huomioidaan paikalliset luontoarvot. Yhtenä tavoitteena on lisäksi mahdollistaa luonnon monimuotoisuuden kompensatio-ohjelmien toteuttamista tai kohteiden ennallistamista kaava-alueella.

Osayleiskaavaluonnoksen perusteella kaavoitettavalle alueelle osoitetaan muun muassa teollisuus- ja varastoalueita T-1, TY-1 ja T/kem-1, lähivirkistysalue VL-2, energiahuollon alue EN, ampumarata EA, maa- ja metsätalousvaltaista aluetta M-3 ja M-4 sekä pitkän aikavälin teollisuus- ja varastoalueen reservialue t-res.

Lausunto osayleiskaavaluonnoksesta

Osayleiskaavaluonnos ja sen kaavaselostus on laadittu selkeästi. Kaavaselostuksessa on huomioitu voimassa olevan maakuntaohjelman tavoitteet ja uuden maakuntaohjelman valmistelu. Maakuntakaavatilanne sekä suunnittelualueella koskevat maakuntakaavamääräykset ja -merkinnät on kuvattu pääasiassa riittävästi. Kainuun liitto pyytää huomioimaan kaava-aineistossa koko maakuntakaava-aluetta koskevat yleismääräykset mm. liikenneturvallisuuden, muinaisjäännösten ja muun arkeologisen kulttuuriperinnön sekä energiansiirron osalta. Osayleiskaava-aineistossa mainittu Talaskankaan luonnonsuojelu- ja Natura 2000 verkoston alue on osoitettu myös matkailun kannalta merkittävänä luonnonrauha-alueena Ira maakuntakaavassa.

Lausunnoilla olevan osayleiskaavaluonnoksen kaavaselostuksessa on arvioitu osayleiskaavan suhdetta maakuntakaavoitukseen. Arvion perusteella osayleiskaavan ratkaisu vaikuttaa jossain määrin maakuntakaavassa osoitettujen toimintojen sijaintiin ja laajuuteen, mutta kokonaisuutena osayleiskaavan ratkaisut eivät vaikeuta maakuntakaavan toteuttamista.

Maakuntakaavassa 2020 on osoitettu merkinnällä t teollisuus ja varastoalueet, eli maakunnallisesti merkittävä Kajaanin Tihisenniemen teollisuusalue sekä seudullisesti merkittäviä, taajamarajausten ulkopuolella sijaitsevia teollisuus- tai varastotoimintojen alueita. Lisäksi maakuntakaavassa 2020 ja vaihemaakuntakaavassa 2030 on osoitettu t/kem merkinnällä teollisuus ja varastoalueet, joille saa sijoittaa merkittäviä, vaarallisia kemikaaleja valmistavia tai varastoivia laitoksia. Teollisuutta on käsitelty myös maakuntakaavan keskusta- ja taajamatoimintojen alueiden yhteydessä. Otanmäki-Humpinsuon alue sijaitsee maakuntakaavan t ja t/kem alueiden ulkopuolella. Alueen maakuntakaavallisia tarpeita on mahdollista arvioida seuraavissa maakuntakaavaprosesseissa, joiden teemat ja aikataulu tarkentuvat myöhemmin.

Kainuun liitolla ei ole muuta lausuttavaa osayleiskaavan luonnoksesta.

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Sanna Nikola-Määttä
ympäristöasiatuntija

Jakelu Kajaanin kaupunki kirjaamo

Tiedoksi Kainuun liitto kirjaamo

Kainuun liitto
Kauppakatu 1
87100 Kajaani
040 722 0900
<https://kainuunliitto.fi>
2496992-4

5.5.2025
161/08.00.00/2024

Kuhmon kaupunki
kirjaamo@kuhmo.fi
PL 15
88901 Kuhmo

Viite: Lausuntopyyntö 11.4.2025

**LAUSUNTO KUHMON KORTTELIN 34 OSAN ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN
EHDOTUSVAIHEESTA**

Kuhmon kaupunki on pyytänyt mm. Kainuun liitolta lausuntoa korttelin 34 osan asemakaavaehdotuksesta. Asemakaavamuutoksen tavoitteena on mahdollistaa tulevan hyvinvointikeskuksen sijoittuminen suunnittelualueelle. Lisäksi kortteliin on tarkoitus sijoittaa mahdollisesti muita terveystalveita palvelevia toimintoja sekä yleistä käyttöä palvelevia toimintoja, kuten viheraluetta. Alueelle on tavoitteena suunnitella myös ikäihmisille suunnattua asumista. Asemakaavamuutos pohjautuu Kainuun hyvinvointialueen suunnitelmiin Kuhmon hyvinvointikeskuksesta. Suunnittelualueella on voimassa Kuhmon keskustaajaman osayleiskaava, joka on hyväksytty 17.6.2014.

Asemakaavaehdotus

Kainuun liitto toteaa tarkennuksena, että asemakaava-alue sijaitsee Kainuun kaupan maakuntakaavassa osoitetulla keskustatoimintojen alueella (C), jonka suunnittelumääräystä on tarkistettu vuonna 2020 lainvoiman saaneessa Kainuun vaihemaakuntakaavassa 2030. Kainuun vaihemaakuntakaavassa 2030 on kumottu Kainuun kaupan vaihemaakuntakaavassa annetut keskustatoimintojen aluetta koskevat enimmäismitoitukset MRL 71b § muutoksen perusteella ja tarkennettu saadun palautteen perusteella suunnittelumääräystä jalankulun ja pyöräilyn osalta sekä saavutettavuuteen kestävillä liikkumismuodoilla. Muilta osin keskustatoimintojen alueiden merkinnät ja määräykset ovat Kainuun kaupan vaihemaakuntakaavan mukaisia.

Kainuun liitolla ei ole muuta huomautettavaa asemakaavaehdotuksesta.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Teppo Törmä
maankäyttöasiantuntija

Osoite:

Kainuun liitto,
Kauppakatu 1
87100 Kajaani

Sähköposti:

etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi
Kirjaamo 040 722 0900
www.kainuunliitto.fi

Laskutus:

Kainuun liitto
003724969924
PL 5016
02066 DOCUSCAN

Y-tunnus:

2496992-4

5.5.2025

Dnro 103/08.00.00/2025

Paltamon kunta

paltamon.kunta@paltamo.fi

Salmelankuja 1

88300 Paltamo

Viite: Lausuntopyyntönnö 8.4.2025

LAUSUNTO OULUNTIEEN TEOLLISUUSALUEEN ASEMAKAAVAN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMASTA

Paltamon kunta on pyytänyt Kainuun liiton lausuntoa Ouluntien teollisuusalueen asemakaavaa koskevasta osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS).

Asemakaavan tavoitteena on kaavoittaa Paltamon kunnan omistamalle maalle yritys- ja teollisuustontteja.

Asemakaava-alue sijaitsee vt 22 maantien pohjoispuolella noin 2 km etäisyydellä keskustasta. Suunnittelualue on tavanomaista metsätalousmetsää.

Paltamon kuntakeskuksen osayleiskaavan kunnanvaltuusto on hyväksynyt 20.5.1983 oikeusvaikutuksettomana. Asemakaava-aineiston mukaan yleiskaava on vanhentunut. Suunnittelualue on asemakaavoittamaton, mutta alue rajoittuu voimassa olevaan asemakaavaan.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Kainuun maakuntavaltuuston hyväksymän (22.12.2021, § 41) Kainuu-ohjelman yhtenä tavoitteena on, että teollisuuden jalostusaste sekä työn tuottavuus paranevat Kainuussa. Kainuun liitto toteaa, että Paltamon Ouluntien teollisuusalueen asemakaava edistää omalta osaltaan Kainuu-ohjelman teollisuutta koskevien tavoitteiden toteutumista.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS) on tuotu esiin Kainuun voimassa oleva maakuntakaavatilanne. Tarkennuksena Kainuun liitto toteaa, että Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2030 on hyväksytty maakuntavaltuustossa 30.11.2015 ja vahvistettu ympäristöministeriössä 31.1.2017. Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2035 on kuulutettu voimaan 6.3.2024, muttei ole vielä lainvoimainen.

Kainuun liitto toteaa, että suunnittelualue sijaitsee voimassa olevassa maakuntakaavoituksessa osoitetulla maa- ja metsätalousvaltaisella alueella M, jota koskee suunnittelumääräys (Kainuun maakuntakaava 2020, Kainuun vaihemaakuntakaava 2030). Alue on myös Kainuun vaihemaakuntakaavassa 2030 osoitetulla matkailun vetovoima-alueella ja liikenteen yhteistyökäytävällä (lk), jota koskee suunnittelumääräys. Suunnittelualuetta koskevat myös Kainuun voimassa

Osoite:

Kainuun liitto,
Kauppakatu 1
87100 Kajaani

Sähköposti:

etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi
Kirjaamo 040 722 0900
www.kainuunliitto.fi

Laskutus:

Kainuun liitto
003724969924
PL 5016
02066 DOCUSCAN

Y-tunnus:

2496992-4

olevan maakuntakaavoituksen yleiset suunnittelumääräykset mm.
liikenneturvallisuuden osalta.

Kainuun liitolla ei ole muuta lausuttavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Teppo Törmä
maankäyttöasiantuntija

Kuhmon kaupunki
kirjaamo@kuhmo.fi

PL 15
88901 Kuhmo

Viite: Lausuntopyyntö 11.4.2025

LAUSUNTO KUHMON MÄNTYMÄEN YRITYSPUISTON ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN JA LAAJENNUKSEN KAAVALUONNOKSESTA

Kuhmon kaupunki on pyytänyt muun muassa Kainuun liiton lausuntoa Mäntymäen Yrityspuiston asemakaavan ja laajennuksen (aurinkovoimapuisto) kaavaluonnoksesta.

Asemakaavatyön tavoitteena on mahdollistaa noin 13 ha laajuisen aurinkovoimalueen sijoittuminen Mäntymäen yrityspuiston yhteyteen Nurmestien ja Sotkamontien risteysalueen eteläpuolelle. Kaavatyössä tarkastellaan osin myös olemassa olevan asemakaavan muuttamista. Alueelle aiemmin kaavoitettu yrityspuisto on suurilta osin vielä toteutumatta. Suunnittelualue on Kuhmon kaupungin omistuksessa.

Suunnittelualan pohjoisosassa on voimassa Kuhmon Mäntymäen asemakaava, joka on hyväksytty vuonna 2021. Suunnittelualueella on voimassa Kuhmon keskustaaajaman osayleiskaava, joka on hyväksytty 17.6.2014.

Kainuun liitto on antanut lausunnon Mäntymäen aurinkovoimapuiston asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 21.1.2025.

Asemakaavaluonnos

Kainuun maakuntavaltuuston hyväksymän (22.12.2021, § 41) Kainuu-ohjelman yhtenä tavoitteena on, että Kainuu kasvattaa painoarvoaan merkittävänä uusiutuvan energian tuottajana. Kainuun liitto toteaa, että Kuhmon Mäntymäen yrityspuiston asemakaavan muutos ja laajennus edistää omalta osaltaan Kainuu-ohjelman uusiutuvan energian tuotannon tavoitteiden toteutumista.

Kainuun liitto toteaa huomioitavaksi asemakaavan kaavaselostuksessa ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa maakuntakaavaa koskevassa kappaleessa, että suunnittelualue sijaitsee voimassa olevassa maakuntakaavoituksessa osoitetulla maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M, aluevaraus). Asemakaava-aineistossa mainittujen Kainuun voimassa olevien yleisten suunnittelumääräysten lisäksi Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa 2035 annetut energian siirron yleiset suunnittelumääräykset on hyvä huomioida aineistossa.

Kainuun liitolla ei ole muuta huomautettavaa asemakaavaluonnoksesta.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Teppo Törmä
maankäyttöasiantuntija

12.5.2025

Dnro 58/08.00.00/2025

Suomussalmen kunta
tekninen lautakunta
kunta@suomussalmi.fi
PL 40
89601 Suomussalmi

Viite: Lausuntopyyntönnö 7.4.2025

LAUSUNTO SUOMUSSALMEN ÄMMÄNSAAREN ASEMAKAAVAN KORTTELIN 212 KAAVALUONNOKSESTA

Suomussalmen kunta on pyytänyt Kainuun liitolta lausuntoa Ämmänsaaren asemakaavan korttelin 212 muutoksen kaavaluonnoksesta. Asemakaavan muutoksen tavoitteena on mahdollistaa koulurakennuksille tarkoitetun korttelin täydentäminen asuinrakennuksilla. Korttelialue sijaitsee keskeisellä paikalla taajaman keskustan lähituntumassa.

Suunnittelualueella on voimassa Kirkonkylän ja Ämmänsaaren oikeusvaikutukseton yleiskaava vuodelta 1983. Yleiskaava katsotaan vanhentuneeksi. Koska yleiskaava on oikeusvaikutukseton, asemakaavan laadinnan yhteydessä tehdään yleiskaavallinen tarkastelu. Suunnittelualue on Ämmänsaaren asemakaava-alue. Suunnittelualueella on voimassa Ämmänsaaren kortteleiden 204, 212, 220, 221 ja 1204 asemakaavan muutos, joka on vahvistettu 20.9.2005.

Asemakaavaluonnos

Asemakaavaluonnoksen kaavaselostuksessa on tuotu esiin Kainuun voimassa olevat maakuntakaavat. Kainuun liitto pyytää lisäämään asemakaavan kaavaselostukseen Kainuun vaihemaakuntakaavassa 2030 osoitetun maakunnallisesti merkittävän kulttuurihistoriallisen kohteen Suomussalmen vanhan kunnantalon alue, jonka raja-alue koskee myös suunnittelu-alue. Maakuntakaavamerkintää koskee suunnittelumääräys. Merkintä perustuu Kainuun maakunnallisesti arvokkaat rakennushistorialliset kohteet -selvitykseen (https://kainuunliitto.fi/assets/uploads/2020/08/kainuun_makunnallisesti_arvokkaat_rakennushistorialliset_kohteet.pdf).

Kainuun liitolla ei ole muuta lausuttavaa asemakaavaluonnoksesta.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Teppo Törmä
maankäyttöasiantuntija

Osoite:

Kainuun liitto
Kauppakatu 1
87100 Kajaani

Sähköposti:

etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi
Kirjaamo 040 722 0900
www.kainuunliitto.fi

Laskutus:

Kainuun liitto
003724969924
PL 5016
02066 DOCUSCAN

Y-tunnus:

2496992-4

12.5.2025

Dnro 117/08.00.00/2024

Suomussalmen kunta
tekninen lautakunta
kunta@suomussalmi.fi
PL 40
89601 Suomussalmi

Viite: Lausuntopyyntönnö 7.4.2025

LAUSUNTO SUOMUSSALMEN ALANTEENJÄRVI-PARVAJÄRVEN RANTAOSAYLEISKAVALUONNOKSESTA

Suomussalmen kunta on pyytänyt Kainuun liitolta lausuntoa Alanteenjärvi-Parvajärvi rantaosayleiskaavan kaavaluonnoksesta. Alanteenjärvi ja Parvajärvi sijaitsevat Suomussalmen kuntakeskustan kaakkoispuolella. Alueella on noin 43 km rantaviivaa pois lukien saaret. Rantaosayleiskaavalla ohjataan rantavyöhykkeen maankäyttöä ja siinä osoitetaan ympärivuotiseen asutukseen, loma-asutukseen, maa- ja metsätalouteen, virkistykseen sekä kulttuuri- ja luonnonympäristöön liittyvät aluevaraukset määräyksineen ja suosituksineen.

Yleiskaava laaditaan alueidenkäyttölain 72 §:n mukaisena oikeusvaikutteisena yleiskaavana, jota voidaan käyttää rakennusluvan myöntämisen perusteena. Tavoitteena on kaavoittaa alueelle kohtuullinen määrä uusia rakennuspaikkoja pääasiassa loma-asutukseen, mutta mahdollisuuksien mukaan taajaman lähialueella myös asumiseen. Tavoitteena on myös selvittää alueella olevat suojelualueet ja -kohteet sekä luonnon, maiseman ja virkistyskäytön kannalta erityiset alueet ja varmistaa maanomistajien tasapuolinen kohtelu.

Rantaosayleiskaavaluonnos

Kainuun maakuntavaltuusto on hyväksynyt maakuntasuunnitelman ja -ohjelman kattavan Kainuu-ohjelman 22.12.2021 (§ 41). Alanteenjärvi-Parvajärven rantaosayleiskaava toteuttaa osaltaan Kainuu-ohjelmaan 2022-2025 kirjattuja kehittämistavoitteita Kainuun viihtyisyyteen ja vetomaisuuteen liittyen.

Rantaosayleiskaavaluonnoksen kaavaselostuksessa on tuotu esiin Kainuun ajantasainen maakuntakaavatilanne. Suunnittelualueelle kohdistuviin maakuntakaavamerkintöihin ja -määräyksiin lukeutuu kaavaselostuksessa esitetyn lisäksi myös alla olevat maakuntakaavamerkinnät ja -määräykset, jotka on tarpeen huomioida kaavaselostuksessa tarpeellisilta osin (ml. 2.1.2 Maakuntakaava sekä "Osayleiskaavan suhde maakuntakaavan tavoitteisiin" -kappaleissa):

- Maa- ja metsätalousvaltainen alue M (Kainuun maakuntakaava 2020, Kainuun vaihemaakuntakaava 2030) ja sitä koskeva suunnittelumääräys
- Poronhoitoalueen rajaa koskeva suunnittelumääräys (Kainuun vaihemaakuntakaava 2030)

- Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa 2035 on osoitettu "Pohjavesialue" ja sitä koskeva suunnittelumääräys, mikä on korvannut Kainuun maakuntakaavan 2020 merkinnän "Tärkeä pohjavesialue"

Kainuun liitolla ei ole muuta lausuttavaa rantaosayleiskaavaluonnoksesta.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Teppo Törmä
maankäyttöasiantuntija

12.5.2025

Dnro 93/08.00.00/2025

Suomussalmen kunta
tekninen lautakunta
kunta@suomussalmi.fi
PL 40
89601 Suomussalmi

Viite: Lausuntopyyntönnne 7.4.2025

LAUSUNTO SAUKKOJÄRVEN RANTA-ASEMAKAAVAN LAAJENNUKSEN KAAVALUONNOKSESTA

Suomussalmen kunta on pyytänyt Kainuun liitolta lausuntoa Saukkojärven ranta-asemakaavan laajennuksen kaavaluonnoksesta. Laajennuksen tavoitteena on lomarakennuspaikkojen määrän lisääminen. Kaavan laajentaminen on lähtenyt liikkeelle maanomistajien aloitteesta.

Alue on Suomussalmen keskustaajaman pohjoispuolella n. 35 km päässä Kiantajärven itärannalla. Kaava-alueella ei ole voimassa olevaa yleiskaavaa.

Ranta-asemakaavaluonnos

Ranta-asemakaavaluonnoksen kaavaselostuksessa on huomioitu pääosin riittävästi Kainuun voimassa olevat maakuntakaavat. Lausunnoilla olevan ranta-asemakaavaluonnoksen kaavaselostuksessa todetaan, että asemakaavan pohjoisen osa-alueella tai lähellä on geologiaan ja maakunnalliseen maisemaan liittyviä merkintöjä. Kainuun liitto toteaa tarkennuksena, että ranta-asemakaavan pohjoisella osa-alueella sijaitsee Kainuun maakuntakaavassa osoitettu tuuli- ja rantakerrostuma maakuntakaavamerkintä (ge-2), jonka suunnittelumääräyksen mukaan alueen käyttöä suunniteltaessa tulee erityisesti ottaa huomioon tuuli- tai rantakerrostuman geologiset, biologiset tai maisemalliset arvot.

Kainuun liitolla ei ole muuta lausuttavaa ranta-asemakaavaluonnoksesta.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Teppo Törmä
maankäyttöasiantuntija

Osoite:

Kainuun liitto
Kauppakatu 1
87100 Kajaani

Sähköposti:

etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi
Kirjaamo 040 722 0900
www.kainuunliitto.fi

Laskutus:

Kainuun liitto
003724969924
PL 5016
02066 DOCUSCAN

Y-tunnus:

2496992-4

Ristijärven kunta
yhteispalvelu@ristijarvi.fi
Aholantie 25
88400 Ristijärvi

Lausunto Ristijärven Louhenkankaan tuulivoimaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

Ristijärven kunta on pyytänyt mm. Kainuun liiton lausuntoa Louhenkankaan tuulivoimaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. ABO Energy Suomi Oy suunnittelee Louhenkankaan tuulivoimapuistoa Ristijärven kunnan alueelle. Kaava-alueen koko on noin 8 660 hehtaaria. Kaava-alue sijaitsee Kainuussa, noin kahdeksan kilometrin etäisyydellä Ristijärven kuntakeskuksesta. Hyrynsalmen keskusta sijoittuu noin 11 kilometrin etäisyydelle, ja Paltamon keskusta noin 29 kilometrin etäisyydelle kaava-alueesta. Alueelle suunnitellaan enintään 49 uuden tuulivoimalan rakentamista. Suunniteltujen voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 320 metriä. Voimaloiden yksikköteho on arviolta noin 6–10 MW, jolloin kokonaistehoksi muodostuu noin 300–500 MW.

Hankkeen sähkönsiirto on alustavasti suunniteltu toteutettavan kaava-alueelle rakennettavalta sähköasemalta valtakunnan verkkoon joko 110 kV tai 400 kV ilmajohtolla Fingridin Seitenjärven suunnitteilla olevalle sähköasemalle. Alustavan voimajohtoreitin pituus on noin kuusi kilometriä, reitti tarkentuu suunnittelun edetessä.

Kaavoituksen kanssa samanaikaisesti laaditaan ympäristövaikutusten arviointimenettely. YVA-menettelyssä tarkastellaan kahta toteutusvaihtoehtoa ja toteuttamatta jättämistä. Vaihtoehdossa 1 voimaloiden määrä on 49 ja vaihtoehdossa 2 voimaloiden määrä on 35. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan ympäristövaikutusten arviointia varten tehdyissä selvityksissä on huomioitu yleiskaavoituksessa tarvittavat selvitystarpeet, jolloin yleiskaava voidaan laatia YVA-menettelyn selvitysaineiston pohjalta.

Lausunto osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS)

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on selkeä kokonaisuus. Kainuun liitto pyytää tarkentamaan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan, että Louhenkankaan suunnittelualue sijaitsee maakuntakaavassa osoitetulla maa- ja metsävaltaisella

alueella M, jota koskee suunnittelumääräys. OAS:ssa mainittujen koko maakuntakaava-alueita koskevien yleismääräysten lisäksi on tarpeen huomioida mm. liikenneturvallisuutta koskeva yleinen suunnittelumääräys.

Lausunnoilla olevassa OAS:ssa on esitetty valtakunnallisesti arvokkaat maiseman ja kulttuuriympäristön kohteet kaava-alueen ympärillä kuvassa 5. Kainuun liitto esittää harkittavaksi, että myös maakunnallisesti arvokkaat maiseman ja kulttuuriympäristön kohteet kaava-alueen ympärillä esitetään kaava-asiakirjoissa selkeästi ja havainnollisesti. Ajantasainen paikkatieto Kainuun maakunnallisesti arvokkaista maiseman ja kulttuuriympäristön kohteista on saatavilla Kainuun liiton verkkosivuilla: <https://kainuunliitto.fi/voimassa-olevat-kaavat/>

Kainuun liitto toteaa, että suunniteltua Louhenkankaan tuulivoima-alueita ei ole osoitettu voimassa olevissa Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa 2030 tai tuulivoima-maakuntakaavassa 2035. Kainuussa maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueella tarkoitetaan lähtökohtaisesti vähintään kymmenen (10) teollisen kokoluokan voimalan muodostamaa aluetta. Maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoimaloiden alueiden ulkopuolelle voidaan toteuttaa tuulivoimarakentamista, mikäli se ei ole merkitykseltään seudullista. Kunta tai kaupunki voi siten tutkia omalla kaavoituksella paikallisesti merkittävää tuulivoimaloiden aluetta muut voimassa olevien maakuntakaavojen maakuntakaavamerkinnot ja -määräykset huomioiden. Louhenkankaan alueelle suunnitellaan 35–49 teollisen kokoluokan tuulivoimalan muodostamaa kokonaisuutta, joka ylittää maakuntakaavan seudullisesti merkittävän tuulivoimaloiden alueen rajan. Lausunnoilla olevassa osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa sekä myöhemmin tuulivoimaosayleiskaavan kaavaselostuksessa on tarpeen selkeästi tuoda esille osayleiskaavan suhde maakuntakaavaan.

Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Maakuntakaavassa osoitettu tuulivoima-alue ja sen rajausta täsmennetään siten kuntakaavassa tarkempien selvitysten ja voimalakohtaisten tarkastelujen perusteella. Maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoima-alueiden laajuutta ja sijaintia voidaan yksityiskohtaisemmassa kaavassa muuttaa edellyttäen, että maakuntakaavan keskeiset ratkaisut ja tavoitteet eivät vaarannu. Tämä edellyttää sitä, että poikkeaminen maakuntakaavasta on perusteltu riittävillä selvityksillä. Tällaisessa tapauksessa kyseessä on hyväksyttävä eroavuus maakuntakaavasta. Lähtökohtana on, että maakuntakaavan tavoite on turvattava samassa kaavassa, jossa maakuntakaavan ratkaisusta poiketaan. Hyväksyttävän eroavuuden edellytyksenä on lisäksi, ettei aluetta ole maakuntakaavassa varattu sellaiseen muuhun tarkoitukseen, joka estää tuulivoimarakentamisen. Hyväksyttävä eroavuus ei voi kuitenkaan tarkoittaa maakuntakaavan keskeisistä periaatteista poikkeamista eikä myöskään maakuntakaavassa erityisesti tutkitusta sijaintipaikasta poikkeamista. Maakuntakaavassa esitetyn ratkaisun kanssa ristiriidassa oleva eli maakuntakaavan vastainen kaavaratkaisu ei ole mahdollinen ilman maakuntakaavan muuttamista. Kaavaratkaisun voidaan katsoa olevan ristiriidassa maakuntakaavan kanssa, mikäli kyseessä ei ole maakuntakaavan täsmentyminen tai hyväksyttävä eroavuus maakuntakaavasta.

Alueen jatkosuunnittelussa on tarpeen huomioida Kainuun ajantasainen maakuntakaavatilanne sekä aluetta koskevat maakuntakaavamerkinnot ja -määräykset. Kainuussa ei ole tällä hetkellä vireillä tuulivoimateemaa käsittelevää maakuntakaavaprosessia. Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2035 on voimassa mutta ei vielä lainvoimainen.

Kainuun liitto korostaa avoimen tiedottamisen ja vuoropuhelun sekä eri kanavien viestimisen tärkeyttä kaikissa tuulivoimarakentamiseen liittyvissä suunnittelu- ja toteuttamisvaiheissa.

Kainuun liitolla ei ole muuta lausuttavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Sanna Nikola-Määttä
ympäristöasiatuntija

Jakelu Ristijärven kunta kirjaamo

Tiedoksi Kainuun liitto kirjaamo

Kainuun liitto
Kauppakatu 1
87100 Kajaani
040 722 0900
<https://kainuunliitto.fi>
2496992-4

Kainuun ELY-keskus
kirjaamo.kainuu@ely-keskus.fi
Kalliokatu 4
87100 Kajaani

Viite: KAIELY/786/2024

Lausunto Ristijärven Louhenkankaan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Kainuun ELY-keskus on pyytänyt mm. Kainuun liiton lausuntoa Louhenkankaan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. ABO Energy Suomi Oy suunnittelee tuulivoimaloiden rakentamista Ristijärven Louhenkankaalla. Hankealue sijaitsee noin 8 km Ristijärven keskustaaajaman itäpuolella ja noin 11 km Hyrynsalmen kuntataajaman eteläpuolella. Paltamon keskustaaajama sijaitsee noin 29 km hankealueesta lounaaseen. Suunniteltujen voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 320 m ja yksikköteho 6-10 MW. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä arvioidaan seuraavat vaihtoehdot:

- Vaihtoehto VE0: Hanketta ei toteuteta
- Vaihtoehto VE1: Hankealueelle rakennetaan enintään 49 voimalaa
- Vaihtoehto VE2: Hankealueelle rakennetaan enintään 35 voimalaa

Sähkönsiirron osalta tuulivoima-alueelle rakennetaan sähköasema, jolle on esitetty kolme vaihtoehtoista sijaintia. Sähkönsiirron liityntä tapahtuu Fingrid Oyj:n suunnitteilla olevan Seitenjärven sähköaseman kautta. Sähkönsiirron liityntää varten rakennetaan n. 6 km pitkä 110 tai 400 kV voimajohto hankealueen länsipuolelle.

Lausunto ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma (YVA-ohjelma) on selkeä kokonaisuus. Louhenkankaan tuulivoima-alueita ei ole osoitettu voimassa olevissa Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa 2030 tai tuulivoimamaakuntakaavassa 2035. Kainuussa maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueella tarkoitetaan lähtökohtaisesti vähintään kymmenen (10) teollisen kokoluokan voimalan muodostamaa aluetta. Maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoimaloiden alueiden ulkopuolelle voidaan toteuttaa tuulivoimarakentamista, mikäli se ei ole merkitykseltään seudullista. Kunta tai kaupunki voi siten tutkia omalla kaavoituksella paikallisesti merkittävää tuulivoimaloiden aluetta muut voimassa olevan maakuntakaavoituksen maakuntakaavamerkinnät ja -määräykset huomioiden. Louhenkankaan tuulivoimapuistoon suunnitellaan vaihtoehdossa 1 enintään 49 voimalaa ja vaihtoehdossa 2 enintään 35 voimalaa. Molempien vaihtoehtojen ratkaisu ylittää maakuntakaavan seudullisesti merkittävän tuulivoimaloiden alueen rajan.

Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Maakuntakaavassa osoitettu tuulivoima-alue ja sen rajausta täsmennetään siten kuntakaavassa tarkempien selvitysten ja voimalakohtaisten tarkastelujen perusteella. Maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoima-alueiden laajuutta ja sijaintia voidaan yksityiskohtaisemmassa kaavassa muuttaa edellyttäen, että maakuntakaavan keskeiset ratkaisut ja tavoitteet eivät vaarannu. Tämä edellyttää sitä, että poikkeaminen maakuntakaavasta on perusteltu riittävillä selvityksillä. Tällaisessa tapauksessa kyseessä on hyväksyttävä eroavuus maakuntakaavasta. Lähtökohtana on, että maakuntakaavan tavoite on turvattava samassa kaavassa, jossa maakuntakaavan ratkaisusta poiketaan. Hyväksyttävän eroavuuden edellytyksenä on lisäksi, ettei aluetta ole maakuntakaavassa varattu sellaiseen muuhun tarkoitukseen, joka estää tuulivoimarakentamisen. Hyväksyttävä eroavuus ei voi kuitenkaan tarkoittaa maakuntakaavan keskeisistä periaatteista poikkeamista eikä myöskään maakuntakaavassa erityisesti tutkitusta sijaintipaikasta poikkeamista. Maakuntakaavassa esitetyn ratkaisun kanssa ristiriidassa oleva eli maakuntakaavan vastainen kaavaratkaisu ei ole mahdollinen ilman maakuntakaavan muuttamista. Kaavaratkaisun voidaan katsoa olevan ristiriidassa maakuntakaavan kanssa, mikäli kyseessä ei ole maakuntakaavan täsmentyminen tai hyväksyttävä eroavuus maakuntakaavasta. Kainuun liitto toteaa lisäksi, että Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2035 ei ole vielä lainvoimainen ja että Kainuussa ei ole tällä hetkellä vireillä maakuntakaavaprosessia. Hankkeen jatkovalmistelussa ja YVA-menettelyä koskevissa asiakirjoissa on tarpeen huomioida Kainuun ajantasainen maakuntakaavatilanne sekä alueen maakuntakaavamerkinnot ja -määräykset.

Kainuun liitto korostaa yhteisvaikutusten arvioinnin merkitystä ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä. On tärkeää, että tuulivoimahanketta suunniteltaessa huomioidaan kyseisen hankealueen ja sen sähkönsiirron lisäksi muut lähialueelle suunnitteilla olevat energiantuotanto- tai -siirtohankkeiden yhteisvaikutukset ja esitetään tarvittaessa keinoja haitallisten vaikutusten lieventämiseksi yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Yhteisvaikutusten arvioinnissa on erityisesti huomioitava vaikutukset asutukseen, maisemaan, linnustoon, luonnon monimuotoisuuteen, eläimistöön ja ekologisiiin yhteyksiin sekä kulttuuriperintöön. Myös vaikutukset radiojärjestelmiin ja säätutkahavaintojen ennustettavuuteen on hyvä arvioida ja huomioida.

Kainuun liitto korostaa avoimen tiedottamisen ja vuoropuhelun sekä eri kanavien viestimisen tärkeyttä kaikissa tuulivoimarakentamiseen liittyvissä suunnittelu- ja toteuttamisvaiheissa. Kainuun liitto pitää tärkeänä, että tuulivoimahankkeen toteutuessa sen vaikutuksia seurataan luotettavasti ja pitkäaikaisella seurantamenettelyllä. Tarvittaessa on tärkeää ryhtyä toimenpiteisiin, joilla mahdollisia haitallisia vaikutuksia lievennetään tai poistetaan.

Kainuun liitolla ei ole muuta lausuttavaa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Sanna Nikola-Määttä
ympäristöasiatuntija

Jakelu Kainuun Ely-keskus kirjaamo

Tiedoksi Kainuun liitto kirjaamo

Kainuun liitto
Kauppakatu 1
87100 Kajaani
040 722 0900
<https://kainuunliitto.fi>
2496992-4

Kajaanin kaupunki
Ympäristötekhninen toimiala / Kaavoitus
kajaani@kajaani.fi
PL 133, 87101 Kajaani

Lausunto Nurmelansuon aurinkovoimahankkeen suunnittelutarveratkaisuhakemuksesta

Kajaanin kaupunki on pyytänyt mm. Kainuun liiton lausuntoa Nurmelansuon aurinkovoimahankkeen suunnittelutarveratkaisuhakemuksesta. Loiste Energia Oy on hakenut Kajaanin kaupungilta maankäyttö- ja rakennuslain 137 §:n mukaista suunnittelutarveratkaisua teollisen mittakaavan aurinkovoimapuiston rakentamiseen Kajaanin kaupungin Vuolijoen kylässä sijaitsevalle tilalle Nurmelansuo.

Hankealue sijaitsee Otanmäen alueella noin 32 km lounaaseen Kajaanin kaupungin keskustasta. Hankealueen pinta-ala on kokonaisuudessaan noin 50 ha ja hankkeen suunniteltu teho on noin 40 MWp. Suunnitelmien mukaan aurinkovoimala liitetään olevaan sähköverkkoon hankealueen eteläpuolella kulkevaan Kajave Oy:n voimajohtoon johdonvarsiliitynnällä.

Suunnittelualueella ei ole voimassa olevaa yleiskaavaa tai asemakaavaa.

Lausunto suunnittelutarveratkaisuhakemuksesta

Suunnittelutarveratkaisuhakemus on laadittu selkeästi ja siinä on huomioitu Kainuun voimassa olevat maakuntakaavat, koko maakuntakaava-aluetta koskevat yleismääräykset sekä maakuntakaavamerkinnot- ja niitä koskevat määräykset riittävästi.

Kainuun liitolla ei ole huomautettavaa suunnittelutarveratkaisuhakemuksesta.

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Teppo Törmä
maankäyttöasiantuntija

Jakelu Kajaanin kaupunki kirjaamo

Tiedoksi Kainuun liitto kirjaamo

Kainuun liitto
Kauppakatu 1
87100 Kajaani
040 722 0900
<https://kainuunliitto.fi>
2496992-4

23.5.2025

Dnro 1/08.00.00/2023

Sonkajärven kunta

sonkajarvi@sonkajarvi.fi

Lepokankaantie 2

74300 Sonkajärvi

Viite: Lausuntopyyntö 9.4.2025

**LAUSUNTO SONKAJÄRVEN KURVILANMÄEN TUULIVOIMAHANKKEEN
OSAYLEISKAAVAN KAAVALUONNOKSESTA**

Sonkajärven kunta on pyytänyt mm. Kainuun liiton lausuntoa Kurvilanmäen tuulivoimapuiston osayleiskaavasta.

Kurvilanmäen tuulipuistohankkeen ympäristövaikutusten arvioinnissa (YVA) on tarkasteltu kahta toteutusvaihtoehtoa (VE1, VE2). Yleiskaavaluonnos Sonkajärven kunnan alueelle on laadittu vaihtoehdon VE1 mukaisesti, mutta käsittäen vain Sonkajärven kunnan puoleisen alueen vaihtoehdosta VE1, eli 4 kappaletta kokonaiskorkeudeltaan enintään 300 metrin ja yksikköteholtaan noin 8-10 MW:n tuulivoimalaa.

Tuulivoimapuiston sisäiseltä sähköasemalta tuotettu sähkö siirretään kantaverkkoon suunnitellulla noin 25 kilometrin pituisella 400 kV:n voimajohdolla Fingrid Oyj:n Vuolijoen sähköasemalle tai suunnitteilla olevalle Höyttikankaan sähköasemalle. Hankkeen ulkoinen sähkönsiirto, kaava-alueen itäpuolelta verkkoonliityntäpisteeseen on tarkasteltu Kurvilanmäen tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa.

Kainuun liitto on antanut lausunnot Kurvilanmäen tuulivoimahankkeen YVA-ohjelmasta 6.2.2023. ja YVA-selostuksesta 23.5.2025.

Lausunto osayleiskaavaluonnoksesta

Kurvilanmäen tuulivoimaosayleiskaavaluonnoksen kaavaselostuksessa on tuotu esille Kainuun voimassa olevat kuusi maakuntakaavaa sekä energian siirtoa koskeva yleinen suunnittelumääräys (Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2035). Tarkennuksena Kainuun liitto toteaa, että tuulivoimahanke sijoittuu n. 5 kilometrin etäisyydelle Kainuun maakunnan rajasta (kaavaselostus s. 62).

Osayleiskaavan kaavaselostuksessa kuvassa 52 (kaavaselostuksen s. 122) on esitetty Kainuun vaihemaakuntakaavassa 2030 osoitetut maakunnallisesti arvokkaat kulttuurihistorialliset kohteet, mutta kartalta puuttuvat Kainuun maakuntakaavassa 2020 osoitetut edelleen voimassa olevat kohteet. Kainuun liitto

Osoite:

Kainuun liitto,
Kauppakatu 1
87100 Kajaani

Sähköposti:

etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi
Kirjaamo 040 722 0900
www.kainuunliitto.fi

Laskutus:

Kainuun liitto
003724969924
PL 5016
02066 DOCUSCAN

Y-tunnus:

2496992-4

esittää, että kaavaselostuksessa esitetään kaikki Kainuun voimassa olevat maakunnallisesti arvokkaat kulttuurihistorialliset kohteet ja alueet.

Kainuun liitto korostaa avoimen tiedottamisen ja vuoropuhelun sekä eri kanavien viestimisen tärkeyttä kaikissa tuulivoimarakentamiseen liittyvissä suunnittelu- ja toteuttamisvaiheissa.

Kainuun liitolla ei ole muuta lausuttavaa kaavaluonnoksesta.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Teppo Törmä
maankäyttöasiantuntija

23.5.2025

Dnro 1/08.00.00/2023

Pohjois-Savon ELY-keskus

kirjaamo.pohjois-savo@ely-keskus.fi

Kallanranta 11, PL 2000, 70101 Kuopio

Viite: Lausuntopyyntönnö 27.3.2025, POSELY/1020/2022

LAUSUNTO KURVILANMÄEN TUULIVOIMAHANKETTA KOSKEVASTA YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUKSESTA

Pohjois-Savon ELY-keskus on pyytänyt mm. Kainuun liitolta lausuntoa Wpd Suomi Oy:n Kurvilanmäen tuulivoimahanke koskevista ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (YVA-selostuksesta). Kurvilanmäen tuulivoimahankealue sijoittuu Vieremän (n. 4600 ha) ja Sonkajärven (n. 1000 ha) kuntien alueille.

Hankkeen vaihtoehdot YVA-menettelyssä

- **VE0:** Hanketta ei toteuteta.
- **VE1:** Hankealueelle rakennetaan enintään 23 tuulivoimalaa
- **VE2:** Hankealueelle rakennetaan enintään 17 tuulivoimalaa

Hankkeesta rakennettavaksi esitettävä enimmäisvoimalamäärä on vähentynyt YVA-ohjelmavaiheesta (Ohjelmavaiheessa VE1: 46 tuulivoimalaa, VE2: 33 tuulivoimalaa).

Suunnitellut sähkönsiirtoreittivaihtoehdot sijoittuvat Vieremän ja Sonkajärven kuntien alueelle sekä pohjoisosassa Kainuun maakunnan puolelle, Kajaanin kaupungin alueelle. Hankealue sijaitsee n. 5 km etäisyydellä Kajaanin kaupungin ja Kainuun maakunnan rajasta.

Sähkönsiirron osalta tarkasteltavat vaihtoehdot ovat:

- **SVE1A:** Tuulivoima-alueen sähköasemalta rakennetaan noin 25 km pitkä 400 kV:n voimajohto Vuolijoen sähköasemalle. Voimajohto sijoittuu rakenteilla olevan Fingrid Oyj:n 400+110 kV:n Nuojuankangas-Huutokoski-voimajohdon itäpuolelle.
- **SVE1B:** Tuulivoima-alueen sähköasemalta rakennetaan noin 25,8 km pitkä 400 kV:n voimajohto Fingrid Oyj:n suunnitteilla olevalle Höyttikankaan sähköasemalle. Voimajohto sijoittuu rakenteilla olevan Fingrid Oyj:n 400+110 kV:n Nuojuankangas-Huutokoski-voimajohdon itäpuolelle.
- **SVE2A:** Tuulivoima-alueen sähköasemalta rakennetaan noin 25 km pitkä 400 kV:n voimajohto Vuolijoen sähköasemalle. Voimajohto sijoittuu olemassa olevan Fingrid Oyj:n 400 kV:n Vuolijoki-Alapitkä-voimajohdon länsipuolelle.

Osoite:

Kainuun liitto,
Kauppakatu 1
87100 Kajaani

Sähköposti:

etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi
Kirjaamo 040 722 0900
www.kainuunliitto.fi

Laskutus:

Kainuun liitto
003724969924
PL 5016
02066 DOCUSCAN

Y-tunnus:

2496992-4

- **SVE2B:** Tuulivoima-alueen sähköasemalta rakennetaan noin 25,8 km pitkä 400 kV:n voimajohto Fingrid Oyj:n suunnitteilla olevalle Höyttikankaan sähköasemalle. Voimajohto sijoittuu olemassa olevan Fingrid Oyj:n 400 kV:n Vuolijoki-Alapitkä-voimajohdon länsipuolelle.

Hankkeen osayleiskaavan laadintaa tehdään samanaikaisesti YVA-menettelyn kanssa. Osayleiskaava on tarkoitus saada valmiiksi siten, että Vieremän ja Sonkajärven kunnat voisivat hyväksyä kaavan vuonna 2025. Alustavan aikataulun mukaan tuulivoima-alueen rakentaminen voisi alkaa vuonna 2027 ja tuotanto vuonna 2029.

Kainuun liitto on antanut lausunnon Kurvilanmäen tuulivoimahankkeen YVA-ohjelmasta 6.2.2023.

Ympäristövaikutusten arviointiselostus

Kainuun liiton YVA-ohjelmasta antama lausunto on pääosin huomioitu YVA-selostuksessa.

YVA-selostuksen karttakuvassa 9.6 (selostuksen s. 140) on esitetty Kainuun vaihemaakuntakaavassa 2030 osoitetut maakunnallisesti arvokkaat kulttuurihistorialliset kohteet, mutta kartalta puuttuvat Kainuun maakuntakaavassa 2020 osoitetut edelleen voimassa olevat vastaavat kohteet. Kainuun liitto esittää, että YVA-selostuksessa esitetään kaikki Kainuun voimassa olevat maakunnallisesti arvokkaat kulttuurihistorialliset kohteet ja alueet.

Kainuun liitolla ei ole muuta huomautettavaa Kurvilanmäen tuulivoimahankkeen YVA-selostuksesta.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Teppo Törmä
maankäyttöasiantuntija

Kiitos mahdollisuudesta lausua Ylen strategian luonnoksesta. Pyydettyä lausun Kainuun liiton puolesta seuraavasti.

Pääsääntöisesti Yleisradion laissa määritelty tehtävä näyttää toteutuvan strategialuonnoksessa hyvin. Laissa edellytetään, että julkisen palvelun sisältöpalveluja tulee tarjota yleisissä viestintäverkoissa valtakunnallisesti ja maakunnallisesti. Strategialuonnoksessa määritetään yhdeksi asiaksi, jossa Yleisradion on onnistuttava, että sisällöissä kuva Suomesta on ajantasainen ja monipuolinen. Tämä määrittely on tehty sinänsä erinomaisen otsikon ”Koko Suomi näkyväksi – koko Suomelle” alle.

Yhtä aikaa strategiatyön kanssa Yleisradio kuitenkin laittaa toimeen säästöjä. On julkisesti tiedossa, että Yle Radio Suomen alueellisten lähetysten ohjelma-ajat ja sisältö muuttuvat syksyllä ja että Tampereelta juonnetaan pian koko Suomelle. Tämä on jo herättänyt aiheellisen huolen siitä, että Yleisradion maakunnallisuus kärsii muutoksen myötä. Tämä tarkoittaisi, että käytännössä lain vaatimus maakunnallisesta palveluiden tarjoamisesta eikä strategialuonnoksen ”Koko Suomi näkyväksi”-tavoite toteutuisi tarkoitetulla tavalla. Kainuun liitto ei voi hyväksyä Yleisradion maakunnallisen luonteen heikkenemistä.

Kainuu on vahva kulttuurimaakunta. Kainuun kulttuurihistoria on merkittävä ja maakunnassa tehdään myös laajasti nykykulttuuria. Yleisradio-laki on velvoittava sekä kulttuuriperinnön että uuden kulttuurin vaalimisen ja kehittämisen näkökulmista. Strategialuonnos vaikuttaa painottuvan uuden kulttuurin luomisen puolelle. Tätä kohtaa kannattaisi tasapainottaa.

Voimassa olevan Kainuu-ohjelman yhtenä arvona on yhdenvertaisuus. Maakuntaan myös muuttaa jatkuvasti enemmän eri kulttuuritaustoista uusia kainuulaisia. Kainuun liitto pitää siksi tärkeänä Yleisradio-lain yhdenvertaisuutta tukevia kohtia. Niitä ei ole strategiassa suoraan toistettu (johdannossa selitetyn mukaisesti), mutta niiden voidaan ajatella sisältyvän ”Koko Suomi näkyväksi – koko Suomelle”-otsikon alle.

Yleisradio-lain yksi erittäin tärkeä velvoite liittyy poikkeusolojen tiedottamiseen. Huoltovarmuus ja myös luotettavuus uutismediaana ovat tätä taustaa vasten hyvin valittuja tavoitteita strategialuonnokseen. Kainuun liitto haluaa tässäkin yhteydessä kiinnittää huomiota siihen, että poikkeusoloihin varautumista tehdään hyvin paikallisesti. Myös poikkeusolojen tiedottamisen näkökulmasta Yleisradion toiminnan maakunnallisuus on korvaamattoman tärkeää.

Kajaanissa 13.4.2025

Riikka Pirkkalainen
maakuntajohtaja
Kainuun liitto